FARMARI-NÄYTTELY

Kahtena vuonna ohra on mennyt markkinoille ilman sopimuksia. Nyt markkinatilanne muuttuu. **HANKINTAPÄÄLLIKKÖ KARI KILTILÄ, ALTIA OYJ**

Tarjolla lehmisavuja ja hevospaimennusta

Farmarin monipuolinen kotieläinkenttä tarjoaa kävijöille nähtävää useaksi päiväksi. Aikataulut on syytä suunnitella etukäteen, jotta ehtii nähdä haluamansa esitykset.

KARI SALONEN

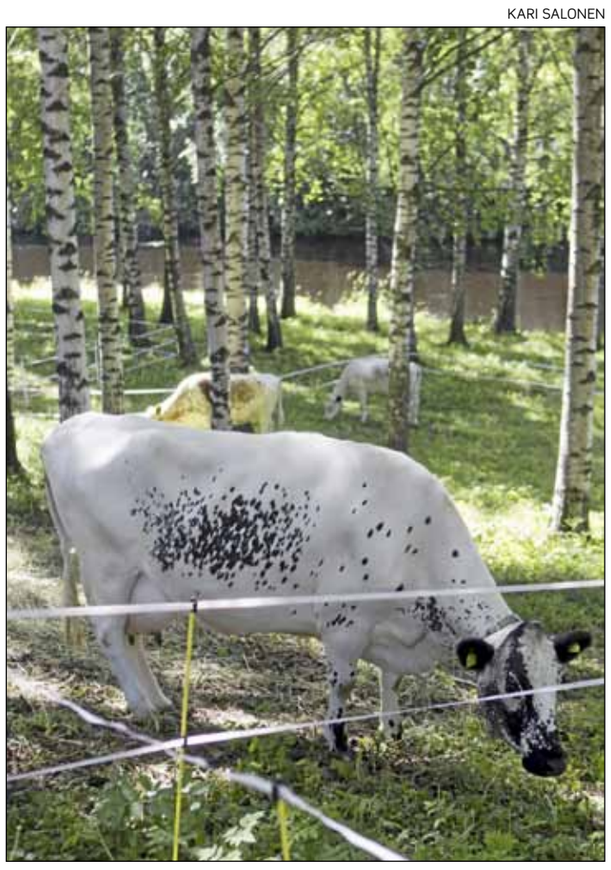

Alkuperäiskarjan lypsetään Farmarissa käsin lehmisavujen ympäröimänä.

SEINÄJOKI (MT)
Lypsykarjaosastolla järjestetään rotunäyttelyiden lisäksi monenlaisia käsittelykilpailuja ja tänään myös vapaamuotoisempi hiehoagility.

Alkuperäisrotujen kauneimmat on esitelty jo avauspäivänä. Ne lypsetään käsin lehmisavujen ympäröimänä.

Lihakarjakehässä pääsee katsomaan esimerkiksi karjan paimennusta hevosilla. Paimennusnäytöksessä on lauantaina elokuviinkin eläimiä kouluttanut yhdysvaltalainen **Don Höglund.**

Lammaskehässä taas on perinteisten paimennusnäytösten lisäksi kilien kesyttäjä- ja karitsoiden käsittelykilpailu.

Huomenna osastolla järjestetään kerinnän SM-kilpailu.

Lisäksi kentällä pääsee tutustumaan esimerkiksi vuohien konelypsyyn.

Sikaosastolla on karsinanlaitaluentoja ja keskustelua, siipikarjaosalla häkinlaitaluentoja vielä huomenna.

Hevoskehässä on nähty esimerkiksi suomenhevosten värisuora ja ravikuninkaalliset voi tavata vielä näyttelyn loppuun asti.

Kattavasti rotuja

Lypsykarjaosastolla voi tavata kaikki Suomessa olevat kahdeksan lypsyrotua.

Näyttelykehään pääsee ensikertaa huomenna myös Guernsey, joka on vielä uusi rotu Suomessa.

Keinosiemennyssonnit esiintyvät kehässä päivittäin.

Lihakarjaakin on Farmarissa esillä kahdeksaa eri rotua.

Lammasosastolta voi bongata kaikki Suomen pääasialliset kuusi lammasrotua.

Suomenvuohista, siis ainoasta Suomessa olevasta vuohirodusta, ihastuttavat pukki, kutut ja kilit.

Myös alpakat, siat, kanat ja kalkkunat ovat edustettuina näyttelyalueella.

LAURA KYLMÄMAA

SAARA OLKKONEN

Ismo Eerola palkittiin läpinäkyvän ja vastuullisen lähiruokatuotannon kehittämisestä.

Vastuullisuudella ansaittiin sikateko

SEINÄJOKI (MT)
Kaakkois-Suomen Iitistä kotoisin oleva sikayrittäjä **Ismo Eerola** palkittiin vuoden Sikatekotunnustuksella.

Eerolan ansiot sopivat erinomaisesti ajankohtaiseen vastuullisuus- ja alkuperäkeskusteluun, Suomen Sikayrittäjät ry perusteli valintaansa.

Sikayrittäjien mukaan Eerolan työ lähiruokatuotannon läpinäkyvyyden ja vastuullisuuden kehittämiseksi on ollut kunnioitettavaa. Hän on kehittänyt lihaketjua pellolta pöytään, jossa ruoan alkuperä tiedetään tarkasti.

Tuotantoa laajennettiin, ja viime vuonna valmistui yhtiösikala Hyvä Sikala XO Oy, jossa on yli 200 asiakasomistajaa. Asiakkaat ovat nyt siis sikalan omistajia ja laadukkaan sianlihan tuottajia.

Yhtiösikalan siat ruokitaan omalla ja naapuritilojen viljalla. Teurastus tapahtuu läheisessä tilateurastamossa ja liha jalostetaan omassa tuotantoketjussa. Valmiit tuotteet ovat nopeasti kuluttajien saatavilla maatilatoreilta.

Palkintona Eerolalle lahjoitettiin taiteilija **Leo Karppasen** sika-aiheinen puuveistos.

LAURA KYLMÄMAA

Ensimmäinen lihakarjan juniorhandler kisattiin

SEINÄJOKI (MT)
Farmarissa järjestettiin lihakarjan juniorhandler-kilpailu, joka oli ensimmäinen laatuaan. Aiemmin vastaavia kilpailuja on järjestetty vain lypsykarjalle. Kilpailussa toiseksi sijoittui ensimmäistä kertaa yksin kilpaillut 13-vuotias **Senja Luomajärvi** Kurusta Ylöjärveltä.

”Kehässä ei enää jännittänyt, mutta sitä ennen kylläkin”, Luomajärvi tunnustaa.

Oppia eläinten käsittelyyn oli haettu kesäkuun alussa pidetyltä leiriltä.

”Hyvin olivat taidot pysyneet muistissa, koska harjoittelin kotona vain kerran”, tyttö kertoo.

”Ennen leiriä olin taluttanut vain lypsylehmiä. Se on aivan eri asia, koska ne ovat pienempiä ja niitä on helpompi hallita.”

Ohjaajan lisäksi myös eläintä oli valmisteltu kilpailuun.

”Eilen pesimme eläimet ja harjoittelimme kehässä. Tänä aamuna vielä pestiin jalat ja harjattiin”, Luomajärvi selittää.

Luomajärvi oli oikein tyytyväinen kilpailueläimeensä.

”Tosi kiltti ja ihana se on. Kun tulimme pois kehästä, meinasi eläimen vauhti kiihtyä liiaksi, koska omaan karsinaan pääseminen on aina mukavampaa kuin kehässä oleminen.”

Kilpailun voitto meni 15-vuotiaalle **Laura Kuuluvaiselle**.

ANNIINA KESO

SAARA OLKKONEN

Senja Luomajärvi kehui kilpailueläintään AT. Junthine -hiehoa kiltiksi ja ihanaksi.

Ohranviljelijän kannattaa tehdä nyt sopimus

SEINÄJOKI (MT)
Altia Oyj:n hankintapäällikkö **Kari Kiltilä** kehottaa ohranviljelijöitä tekemään sopimuksia ostajien kanssa.

”Kahtena vuonna ohra on mennyt markkinoille ilman sopimuksia. Nyt markkinatilanne muuttuu.”

Kiltilä kehuu ohran satonäkymiä. ”Kasvustot ovat täällä päin hyvännäköisiä. Mitä olen ympäri Suomea katsellut, huonoja on tosi vähän.”

Hän korostaa kuitenkin, että tilanteet voivat muuttua nopeasti. Kevät ja alkukesä ovat osoittaneet sen.

”Tämän päivän tiedoilla puintiaika tulee ostajille aikaisin. Varastot ovat silloin vielä täynnä ja markkinat voivat olla tukossa.”

Altian tavoitteena on elvyttää ohran sopimusostot. Altia tavoittelee menneiden vuosien tilannetta, jolloin 80 prosenttia ohrasta ostettiin sopimuksilla.

HANNA SALONEN

Luomutuotanto vaatii paljon laitumelta

SEINÄJOKI (MT)
Luomutuotanto vaatii laidunnuksen uudistamista. Pro Agria Etelä-Pohjanmaan kotieläinasiantuntija **Ulla-Maija Leskinen** kannustaa kylvämään monipuolisia seoksia sekä yksimahaisille että märehtijöille.

Raiheinän, viljan, yrttien ja mailasten yhdistelmä tarjoaa kanoille niiden tarvitsemat aminohapot ja suojan.

Sikojen laitumen on niin ikään tarjottava niille niiden tarvitsemat aminohapot, joita luomutuotannossa ei lisätä rehuun. Sioille Leskinen suosittelee kaistasyöttöä, jotta koko laidunalue ei mene sikojen tonkimisesta mustalle mullalle.

Luomunautojen pitkä laidunnuskausi edellyttää kasveilta kestävyyttä ja laitumen kasvukykyä pitkälle syksyyn.

Leskinen arvioi, että luomusikatiloja on nyt Suomessa viitisentoista ja kanatiloja noin neljäkymmentä.

Esimerkiksi sianlihantuotannossa luomutuotannon kannattavuus on selvästi tavanomaista parempi, Leskinen sanoo.

”Ero johtuu tavanomaisesti tuotetun lihan liian matalasta hinnasta”, hän toteaa.

HANNA SALONEN

Vuohi on uhanalainen neitsytlypsäjä

SEINÄJOKI (MT)
Farmarissa pääsee vielä tänään ja huomenna seuraamaan Ylipieni- ja Toblerone-nimisten kuttujen konelypsyä. Samalla kehään astuu näytille Arvopukki ja kuulijoille esitellään suomenvuohi rotuna.

Arvon omistajan, **Jani Sievosen,** tilalla on parisataa muutakin vuohta. Yrittäjä toivoo, että kannattavuus kohenisi ja uusille tuottajille löytyisi markkinarako. Jos kysyntä kasvaa, on hän itsekin valmis laajentamaan.

Suomessa on parikymmentä kuttuja lypsävää yritystä.

Vuohen maidosta moneksi

Juustoportti on ainoa meijeri, joka kerää kutun maitoa.

Vuohi voi lypsää vuodessa 400–1 500 litraa maitoa. Keskimäärin ne lypsävät 600 litraa.

Vuodessa Suomen nelisentuhatta kuttua lypsävät noin miljoona litraa.

Kutun maidosta voi tehdä kaikkea samaa kuin lehmänmaidostakin. Juustojen lisäksi siitä saa ainakin rahkaa, viiliä ja toffeeta.

”Kutun maidossa on pieni villainen sivumaku. Ruokinnalla siihen voi kuitenkin vaikuttaa”, sanoo kuttutilallinen **Marita Ollila.**

Käyttäjäkokemusten perusteella vuohen maito sopii lehmän maitoa paremmin laktoosi-intoleranssista kärsiville, kertoo Pro Agrian lammasneuvoja **Elina Vainio.** ”Kutun maidossa on vähän glukoosia, joka voi olla yhtenä selittävänä tekijänä.”

LAURA KYLMÄMAA

Jani Sievonen pesee kuttujen utareet ja ottaa alkusuihkeet lypsyä varten.

Lisäksi maidosta tehdään allergikoille sopivaa saippuaa.

Ollilan mukaan vuohen liha on huonosti hyödynnettyä. Hän kertoo sen olevan lievästi riistan makuista.

Maun voi itse todeta Farmarin Ruokaprovinssi-kadulla. Vuohen maidosta tehtyjä tuotteita voi maistella Juustoportin osastolla.

Terve kuin pukki

Suomenvuohi on ainoa Suomessa esiintyvä vuohirotu. ”Pienen tuotantosuunnan huono puoli on se, että tietoakin on niukasti saatavilla”, sanoo Sievonen.

”Esimerkiksi lääkkeiden saannissa on ongelmia. Suomessa muille eläimille hyväksyttyjä lääkkeitä ei välttämättä ole rekisteröity vuohille, eikä niitä silloin voi käyttää.”

> Vuohen liha on huonosti hyödynnettyä.«
> **MARITA OLLILA**

Koska populaatio on pieni, täytyy sukusiitokseen kiinnittää erityistä huomiota. Pukkilinjojen selvitystyö on käynnissä ja helpottaa vielä jalostusta.

Toistaiseksi rotu on kuitenkin pysynyt kestävänä ja terveenä.

Kuttu voi elää 20-vuotiaaksi. Siitä voi saada maitoa, vaikkei se olisi poikinut.

LAURA KYLMÄMAA

SAARA OLKKONEN

Vuohiagility keräsi Farmarissa paljon yleisöä.